

# Jaarstukken 2017

Versie: 8.0.0.0.0.0

prognose (+duizend = +2,8%), het aantal meerpersoonshuishoudens is kleiner dan in de prognose (-vijfhonderd = -1,6%).

#### Prognose in PB2017 van het aantal huishoudens vergeleken met de realisatie

|                    | realisatie | prognose   | realisatie minus prognose |       |
|--------------------|------------|------------|---------------------------|-------|
|                    | 1 jan 2017 | 1 jan 2017 | aantal                    | %     |
| huishoudens totaal | 67.800     | 67.200     | +600                      | +0,9% |
| eenpersoons        | 36.800     | 35.800     | +1.000                    | +2,8% |
| meerpersoons       | 30.900     | 31.400     | -500                      | -1,6% |

Bron: prognose PBL/CBS PEARL, realisatie CBS

Meer gegevens van Leidse huishoudens staan in de publicatie: [Huishoudens in Leiden 2017](#).

#### Ontwikkeling van schoolpopulaties funderend onderwijs

De gerealiseerde leerlingenaantallen zijn in lijn met de in de programmabegroting 2017 opgenomen prognoses. Op 1 oktober 2017 zijn er op in Leiden gevestigde scholen:

- 8.175 basisschoolleerlingen, 45 minder t.o.v. een jaar eerder;
- 1.303 leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs, 27 meer dan een jaar eerder;
- 11.242 leerlingen in het voortgezet onderwijs, 151 meer dan een jaar eerder.

*Alle cijfers van 2017 zijn voorlopig, bron = DUO*

## 2.3.11 Bijzonder programma Binnenstad

In 2017 is in de binnenstad weer veel gebeurd qua ontwikkelingen en zijn veel inspanningen gerealiseerd of staan in de steigers. Qua culturele evenementen en qua winkelen werd Leiden in 2017 nog aantrekkelijker voor bezoekers. De samenwerking tussen ondernemers, culturele partners, bewoners, studenten en overige stadspartners verloopt uitstekend. Steeds meer bezoekers komen naar de stad en worden verrast. Bewoners worden nog trotser op hun centrum. De stad wordt steeds mooier, schoner en gastvrijer.

In 2017 is dit zichtbaar geworden, namelijk

- was het jaar van De Stijl duidelijk zichtbaar in de stad;
- opende parkeergarage Lammermarkt;
- werd de Lammermarkt opnieuw ingericht;
- werd de Catharinasteeg geopend en is er feest gevierd omdat het nieuwe winkelrondje hiermee compleet werd;
- bouwden we aan de Lakenhal en Lorentz;
- wordt er gebouwd op het terrein van de Meelfabriek;
- is de bouw van het Lakenplein vergesloopt;
- startten we met de bouw van parkeergarage Garenmarkt;
- werd de Haarlemmerstraat opnieuw ingericht;
- zijn de vorderingen in het Singelpark steeds zichtbaarder geworden;
- is de nieuwe winkelnota vastgesteld;
- waren de Winter Wonderwerken nog grootser opgezet;
- zijn de Gijzelaarsbank en de branslangendroogtoren gerestaureerd;
- werd Hudsons Bay geopend;
- zijn er meerdere gevels gerestaureerd;
- is er een start gemaakt met de centrumroute en werd de Jan van Houtbrug vernieuwd;
- opende het geheel vernieuwde Museum Boerhaave;
- wonnen de Catharinabrug en Lammermarkt de Betonprijs;
- won parkeergarage Lammermarkt de Architectuurprijs;
- werd Leiden niet de Beste Binnenstad van Nederland.

Nog niet zichtbaar, maar waaraan wel hard is gewerkt, zijn diverse plannen, zoals de plannen voor:

- een levendig Lammermarktpllein;
- de verbetering van de Kaasmarkt;
- de herinrichting Maresingel-Herensingel;
- het Blekerspark, het Ankerpark en Lakenpark;
- het Haarlemmerstraatblok als laatste fase van het Aalmarktproject;
- een megabioscoop in de Geus en een nieuw Kijkhuis aan de Lammermarkt door de Leidse Bioscoopexploitanten;
- diverse straten en pleinen in de binnenstad zoals Morsstraat, Hogewoerd, Kaardesteeg, Havenplein, Koepoortsbrug, Herenstraat, Oude Herengracht, Ir Driessenstraat en Oosterkerstraat;
- de verbetering van het busstation en de roulatie van de bussen door de binnenstad;
- de humanities campus door de Universiteit;
- het initiatief van de MeyjerBergmangroep voor de Watergasfabriek op het Energiepark en in Scheltema;
- en de Rembrandt experience in het Rembrandtlokaal aan de Lange brug onder leiding van Leiden Marketing.

## Monitoring

Het Binnenstadsprogramma is bedoeld om de economie van de binnenstad te verbeteren. Aan de hand van de effectindicator Leidse Binnenstadsindex wordt uitgedrukt in hoeverre we daar in slagen.

De Leidse Binnenstad Index meet het economisch klimaat van de binnenstad van Leiden. De index omvat 28 indicatoren die - verdeeld in 5 thema's – geïntegreerd zijn in uiteindelijk één indexcijfer. De index heeft in het ijkjaar 2008 de waarde 100. Wanneer de index hoger is dan 100, staat de Leidse binnenstadeconomie er beter voor dan in het ijkjaar.

De Leidse Binnenstad Index 2017 staat op 120. In 2013, toen de index de eerste keer werd uitgebracht, stond deze op 106, een jaar later op 109 en in 2016 op 115. De vijf thema's ([Stadskwaliteit](#), [Verdienvermogen](#), [Bereikbaarheid](#), [Vestigingsklimaat](#) en [Arbeidsmarkt](#)) hebben ook een eigen index. Daarmee valt goed af te lezen hoe de ontwikkeling op het thema verloopt. Op alle thema's is de index het afgelopen jaar gestegen.

| Thema             | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 120 |
|-------------------|------|------|------|------|------|-----|
| Stadskwaliteit    | 106  | 109  | 112  | 113  |      |     |
| Verdienvermogen   | 106  | 109  | 114  | 120  |      |     |
| Bereikbaarheid    | 103  | 107  | 108  | 110  |      |     |
| Vestigingsklimaat | 97   | 100  | 99   | 100  |      |     |
| Arbeidsmarkt      | 115  | 118  | 110  | 131  |      |     |
| Totaalscore       | 106  | 109  | 110  | 115  |      |     |

In de programmabegroting van 2017 is uitgegaan van een indexcijfer van 111. De economische situatie is sterker verbeterd dan was aangenomen.

## Realisatie

| Type inspanningen                                    | Begroot | Gerealiseerd |
|------------------------------------------------------|---------|--------------|
| 1. Inspanningen ondergebracht in diverse programma's | 726     | 736.8        |
| 2. Doorlopende inspanningen                          | 506     | 463          |
| 3. Incidentele inspanningen                          | 35      | 26           |
| 4. Extra middelen incidentele inspanningen           | 1005    | 731          |
| 5. Stimuleringsfonds                                 | 100     | 102.5        |

Aantallen \* 1000

Toelichting realisatie ondergebrachte inspanningen in diverse programma's (1)

Bij de tweede bestuursrapportage 2017 is een bedrag van 10.800 toegevoegd voor de uitbreiding van bloemen in de stad

### Toelichting realisatie doorlopende inspanningen (2)

De meeste doorlopende inspanningen zijn gerealiseerd. Bij een aantal wasplekken zijn voethekjes verwijderd en er is straatmeubilair gecoat, maar dit is betaald uit reguliere onderhoudsbudgetten. In de Vrouwensteeg zijn klassieke armaturen bijgeplaatst en fietsbeugels vervangen. De aankleding van bouwplaatsen wordt merendeels door de aannemer en het project zelf betaald, waardoor ook hiervoor geen aanspraak gemaakt wordt op het budget. In de plaats daarvan is extra geïnvesteerd in vergroting van de kerstmarkt. De middelen die hier resteren worden altijd ingezet in extra inspanningen voor het jaar erop dat in de werkconferentie met stadspartners wordt verdeeld.

### Toelichting realisatie incidentele inspanningen (3)

In het jaar van de Stijl is budget besteed aan aankleding, bijdrage geleverd aan de Vet grote mobiel, de opening van de Catharinasteeg en vervanging van moderne verlichting in klassieke gevelarmaturen bij de Hoogstraat. Ook is een start gemaakt met Leiden Festivals en in bruggen bekenen kleur. De reden dat er minder is gerealiseerd ligt in het feit dat een aantal inspanningen die in 2017 zouden starten nog niet zijn gestart.

### Toelichting realisatie extra middelen incidentele inspanningen ( 4)

|                                     | Begroot | Gerealiseerd |                                                                                                     |
|-------------------------------------|---------|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tijdelijke inrichting stationsplein | 99      | 99           | De buurt 25<br>De stadspatengrond 74                                                                |
| WIFI in de binnenstad               | 150     | 75           | WIFI Nieuw Rijn blijft. Verkend wordt hoe het kan worden uitgebreid<br>icm realisatie Eduroam       |
| Inrichting nieuwe VVV               | 100     | 100          |                                                                                                     |
| Portal leiden marketing             | 50      | 50           |                                                                                                     |
| Haven                               | 100     | 100          | Overgeheveld naar integrale openbare ruimteprojecten                                                |
| Prullenbakken in parken             | 100     | 0            | Aanbesteding in 2017 wordt betaald door Cluster Beheer.<br>Alternatieve aanwending voor museumlijn. |
| Straatnaamborden                    | 120     | 120          |                                                                                                     |
| Visie ruimte voor de stad           | 286     | 286          | Gereserveerd door Cluster Beheer                                                                    |
| Totaal                              | 1005    | 830          |                                                                                                     |

### Toelichting realisatie Stimuleringsfonds (5)

In het afgelopen jaar is door middel van het stimuleringsfonds bijgedragen aan de realisatie van het Rembrandtlokaal, het themajaar de Stijl, het Rythm, Groove en Bassfestival, Leiden Festivals, ontwikkeling van nieuwe groepsarrangementen, Cultuurfestival Picknick en stichting stadsprogrammering in oprichting.

## 2.3.12 Bijzonder programma Bereikbaarheid

#### Projecten in Uitvoering

In 2017 is een drietal grote projecten opgeleverd: het project Ontsluiting Bio Science Park (OBSP), de parkeergarage Lammermarkt en de onderdoorgang van de Kanaalweg. Bij elkaar gaat het om meer dan 100 miljoen euro aan projecten die allen binnen budget zijn opgeleverd. De definitieve financiële afwikkeling volgt in 2018. Ook het eerste deel van de realisatie van de Centrumroute (Jan van Hout) werd opgeleverd en voor het tweede deel (Hooigracht) werd een uitvoeringsbesluit vastgesteld. De looproutes via de Haarlemmerstraat en Lange Mare werden verbeterd.

#### Projecten in voorbereiding

Voor de Leidse Ring bereidt de projectorganisatie het uitvoeringsbesluit voor op basis van vergelijkbare contracterings- en aanbestedingsmethode zoals toegepast bij OBSP, Parkeergarages en Kanaalweg. Ook voor projecten buiten de binnenstad (met name op het gebied van verkeersveiligheid, fiets, OV en VRI's) werd veel voortgang geboekt. Er zijn 12 projectopdrachten vastgesteld waarvoor bij de bestuursrapportage middelen zijn vastgesteld en waarvan de voorbereiding en de aanvang werkzaamheden in 2018 plaats kan gaan vinden.

#### Projecten van Provincie Zuid-Holland

Het project Rijnlandroute is van grote invloed op de bereikbaarheid van Leiden. De gemeente Leiden werkt dan ook nauw samen met de Provincie. De werkzaamheden voor het eerste contractdeel (snelwegen en